

BOLLUK
BAŞKA
BEREKET
BAŞKA

Nureddin Yıldız Hocaefendi'nin 31.03.2013 tarihli (206.) Hayat Rehberi dersidir.

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdüli'llahi Rabbi'l âlemin ve sallallahu ve selleme âla seyyidina Muhammedin ve ala alihi ve sahbihi ecmaîn.

Pek aziz kardeşlerim,

Kur'an-ı Kerim'e, elhamdülillah birbirimizi itham edemeyeceğimiz kadar bir iman söz konusudur. Kimse bu mü'min Kur'an'a iman etmiyor demiyor. Hristiyanlarda olduğu gibi şu İncil'e mi inanıyorsun, bu İncil'e mi inanıyorsun diye birbirimizi farklı kitapların iman edeni olarak görmüyoruz. Bu hususta hamd edecek durumdayız elhamdülillah. Ama hepimizin ortak bir sıkıntısı var. Bu ortak sıkıntımız şudur; Kur'an-ı Kerim'den seçe seçe alıyoruz. Hocalarımız, din öğretmenlerimiz hangi konu hoşuna gidiyorsa, o konuyu ele alan ayeti alttan, üstten, kenardan, yukarıdan bakarak istediği gibi anlatıyor. Ama Fatiha'sından Nas Suresi'ne kadar Kur'an-ı Kerim ne diyor diye incelediğimiz zaman elimizde bir suç dosyası var. Bu nedir? Bu suç dosyasında ne var? Kur'an'ın bazı konularını sanki bizimle alakası yokmuş gibi hissediyoruz.

Mesela; bugün ele alacağımız konulardan biri olarak Allah, Hud aleyhisselam diye bir peygamberden söz ediyor. Ad kavmi diye bir kavimden söz ediyor. Defalarca Kur'an-ı Kerim'de geçiyor. Bir Müslümana rastladık mı veya kendimizi yorumlayalım. Bir gün Ad kavminin üzerimizdeki tesiri nedir diye bir inceleme yaptık mı? Yaptıysak ne ala, elhamdülillah. Eğer yapmadıysak; acaba bizim kitabımızda bazı tarihî olayları unutturmamak için anlatılmış ayetler mi var? Bazı ayetler, bazı konular Kur'an-ı Kerim'de neden var? Ad kavmi şurada, Yemen'de bir yerde yaşamış bir kavim. Kur'an-ı Kerim'de bunların peygamberi Hud aleyhisselamla ilgili onlarca ayet var. Biz Kur'an-ı Kerim'in namazla ilgili ayetini alıp okuyoruz, iman ediyoruz, namazı o şekilde kılıyoruz, mesela o ayetten kılmazsak ne olacağını öğreniyoruz. Kur'an-ı Kerim'in namazla ilgili ayetleri Allah'ın hükmüdür de Ad kavmini anlattığı ayetler kimin hükmüdür? Namazla ilgili ayetler mü'mine anlatılıyor da Hud aleyhisselamla ilgili ayetler kime anlatılıyor? Yoksa o dönem başka, bizim dönemimiz başka mıydı? Şahsen kendimi bir miktar şeytan tuzağına düşmüş gibi hissediyorum. Çünkü eğer Ad kavmi direk bizimle alakalı bir şey olmasaydı Allah bunu Kur'an'ına koyup da, bize "Sabah, akşam bunu okuyun." demezdi. Evet, bizim toprağımızda değil, bizim ümmetimizden değil, olay bizimle ilgili değil ama bizim gibi insanların olayı. Olay, bir peygamberin karşısına dikilmişlerin olayıdır. Şeytanın tuzağına düşmüş zavallıların olayı. Biz de insanız. Biz de bir peygamberin ümmetiyiz, biz de şeytanın düşmanıyız. Ad kavmiyle ortak paydalarımız var. Bu ortak paydalarımız insanlık, ümmet olmak, şeytanın tuzağına düşüyor olmaktır. Bu ortak paydalarımız Ad kavmine ait olayların Kur'an'da bulunma nedenidir. Yoksa Allah bize Ad kavmi gibi asırlar öncesinden, Peygamber aleyhisselam efendimizden bile asırlar önce gelmiş geçmiş bir milleti, bir kazıda bulunmuş tarihi eserleri anlatan bir bilgi gibi niye anlatsın? Kur'an baştan sona kadar mü'minler için ders kitabıdır. Namazı anlatıyorsa, namazın ders kitabıdır, orucu anlatıyorsa orucun ders kitabıdır. Şeytanın önceki milletleri nasıl tuzağa düşürdüğünü anlatıyorsa, o zaman şeytandan korunma yollarını anlatan bir ders kitabıdır. Kur'an-ı Kerim'e bu şekilde bakmadığımız sürece başımıza gelen bir yığın olayı da anlamamız mümkün olmayacaktır.

Burada şu bir saat içerisinde bir tefsir dersi yapıp, Kur'an'ı baştan sona anlatma iddiasında değilim. Genel perspektifimizi düzeltme açısından bunu kendi şahsıma ve benim gibi bir mikrofonun karşısına geçip de mü'minlere Allah'ın kitabını anlatan herkese söylüyorum. İşte Ad kavmi, Semud kavmi, Lut aleyhisselamın kavmi gibi Kur'an-ı Kerim'in anlattığı şeyleri ders yapan birisi "Vay melun herifler, neler yapmışlar Peygamberlere ne eziyet etmişler. Vay Karun Musa aleyhisselama ne çektirmiş."

demek tefsir dersi değildir. Çünkü o tarihi bilgidir. Vay be, vay be diye bir tefsir dersi yoktur. "Hain, melun Karun!" demek diye bir ders yoktur. Ders, 'bana dönüşümü'nü sağlamanın adıdır. Kur'an'ı baştan sona tefsir edip de, milattan dört asır önceki bir olayı, milattan yirmi asır sonraki bir güne taşıyamıyorsak o zaman hâşâ Kur'an o çağlardaki olayla, bu çağlardaki olay arasında bağlantı kurulmayacağı halde bize bunu anlatıyor demektir. Hayır, hayır Kur'an'da böyle bir eksiklik olmaz, tek bugün Kur'an'ın bir harfi bile 'acilen bize gerekmiyor olduğu halde yazılmış bir kelime ve harf' değildir. Kelimât-ı Kur'an'ın harfleri bugün ve kıyamete kadar olmazsa olmaz ihtiyacımızdır. Ama biz tefsiri, Firavun, melun Firavun'u lanetlemek için bilgi öğreniyoruz diye görürsek Kur'an gibi kitapta, Firavun gibi bir melunun ne işi var? Anlat Ebu Bekir radiyallahu anhu işte ne kadar güzel. Musa aleyhisselamın doğumunu anlat diye bir ders çıkaramıyorsak o melun Firavun'un, Nemrud'un, Hâmânın, Karun'un o tip negatif sivri uçların Kur'an'da ne aradıklarını, niye Allah'ın kitabına kaydedildiklerini, isimleriyle, soyadlarıyla hem de ana-baba isimleriyle anılmalarının nedenini bilmemiz lazım.

Kardeşler vurgulamak istediğim şey, bir evde, bir camide tefsir dersi dinlediğimizde, eğer sonuç olarak biz milattan sekiz asır önce, filan yerde yaşamış bir zalimin, bir peygambere hakaretini anladıysak tefsir dinlemedik demektir. O dersin ikincisine gitmemek lazım. O tefsir değil, tarih dersidir. Kur'an'da tarih kitabı değildir. Tarihi başka bir yerden, arkeoloji müzesinden öğren. Eğer milattan filan sene öncesinde Mısır'daki bir olayı anlatan ayeti bugünkü filan olayla bağlantılı hale getirebildiysek Kur'an'ı ders olarak dinledik demektir. O zaman ruhlarımıza şifa oldu demektir. Tabii ki uydurarak, kura çekerek 'hadi o olayı bugün eşleştirerek büyütelim' şeklinde yapılacak hâli yok. Onu, bugün bir olaya yorumluyor olmamız lazım. Bu yorumu yapmak için elbette elimde belli kapasitesi olan Allah'ın dinini Allah için öğrenen insanın, ihlâs ile bize ulaştırdığı şey olmalı. Heyecanla çocukluk ve gençlik duygularına mağlup olarak 'Orası buraya benziyor, vur, dağıt burayı bu Karun sayılır.' diyecek halimiz yok. İlim adamlarının âlimlerin bize bunu sağlıyor olması lazım.

Aziz kardeşlerim,

Bir ayeti tahlil edeceğim, tahlil etmeye çalışacağım. Bu önsözü onun anlaşılabilmesi için yapma ihtiyacı hissettim. Çünkü biraz sonra siz de göreceksiniz ki bu ayeti camilerde belki onlarca defa dinlemişsinizdir, yüzlerce defa da imam efendiler mihraplarda zamm-ı Sure olarak bize okumuşlardır. Belki de pek çoğumuz tefsir dersine gitmiş, En'âm suresinin tefsirinde bu ayetleri dinlemişsinizdir. Bu ayeti ah zavallılar, vah zavallılar deyip geçirmişiz. Belki bunları Lût aleyhisselamın kavmi çok kötü olduğu için Allah'ın gökten azap indireceğine dair şöyle azap indi böyle azap indi diye dinlemişsinizdir. Ama binlerce sene önceki bir olayı -yaklaşık dört bin sene oluyor. Lût aleyhisselam üç aşağı beş yukarı dört bin senelik bir olay. Yani o kadar derin bir zamandaki olay- namazda Zamm-ı Sure olarak okumanın ne anlamı var? Buraya beyin yormak istiyorum. Her birimizin müfessir olması gerektiğini söylemiyorum. Ama özellikle "Kur'an bunu anlamının kitabıdır." diyorum. Bize menkıbe ve geçmiş ümmetlerin facialarını hikâyeye olarak anlatan hoca efendilerin hikâyeye anlatan ama bizi hikâyelere bağlamayan kimseler olduklarını söylüyorum. "Beyin yorulmamış uykusuz bırakmamış bir tefsir dersi ders değildir." diyorum. Tefsir dersi "Filan tefsiri açıp, okuyup notlar tutup anlatmak değildir." diyorum. "Bir eczanedeki ilaçları ezberlemek doktorluk değildir." diyorum. "Bu hastaya elli çeşit ilaç verin demek doktorluk değildir." diyorum. "Doktorluk eczanedeki ilaçların hangisi bu hasta içindir diye tahlil edip, bulmaktır." diyorum. Hocalık da böyledir. Geçmişin menkıbelerini anlatıyorsun bu menkıbelerin içerisinde Karun'a bastın gittin. Karun melun ama senin dersini dinleyen banka cüzdanı hala üstünde. Hâlbuki faizin şahı Karun' dur. Karun Kur'an'a faizin illeti olan hastalığın adı olarak koydu. Bir Müslüman Kur'an'dan Karun ile ilgili ayetleri dinlediği halde faizden kaçmıyorsa; eh o zaman bitti. Sen boşuna tefsir dersi yapıyorsun demektir. Sen yapıyorsan o anlamıyorsa mesele yok. Sen tefsir dersinde bu mesajı vermiyorsan tefsir dersi yapmıyorsun. Zaten

şimdi adı değiştirdi: Kur'an okumaları diyorlar. Tefsir böyle adı çok eskilere ait, klasik bir isim olduğu için, adı Kur'an okumaları oldu. Böyle daha orijinal bir isim, Kur'an'a yukardan bakışı yansıtır. Kur'an okumaları dedin mi 'yukardan bakışı yansıtıyor' tabiri de modern olacak. Yani 'tarih kaç, Karun kaç yaşında öldü?' bunlar çok önemli bir bilgi! Diyelim ki kaç yaşında öldüğünü bilmedin o zaman niye tefsir okuyorsun? Faiz devam ama. O yetmiş iki yaşındaydı bunu bil, faiz de devam etsin. Bunlar şeytanın bizi oyalama taktikleri midir değil midir, bilmiyorum. Ama ortada bir vakıa var ki Kur'an bunun için okunmaz.

Kardeşler,

İnşallah En'âm Suresi'nin 42, 43 ve 44. ayetlerini okuyacağım. Ama ondan önce bu anlattığım vakıaya bir örnek olsun diye Ahkâf Suresi'nden 21, 22 ve 23. ayetleri de okumak istiyorum. Kardeşler, Ahkâf Suresi Kur'an-ı Kerim'de Ad Kavminin anlatıldığı surelerden birisidir. Ad Kavmi, büyük ihtimalle Arap yarımadasında, Yemen'e doğru olan bölgede yaşamış bir kavim. Kur'an'da adı geçen peygamberlerden biri olan Hud aleyhisselam o diyara peygamber olarak gelmiş. Bütün peygamberler gibi bu peygamberinde şirki, şehvetleri, dizginlemek istediği için toplum peygambere karşı çıkmış. Şimdi Ad Kavmi, Hud aleyhisselamı eğlenceye almışlar. Sonunda Hud aleyhisselam bir gün onları toplamış: "Bakın insanlar!" demiş. Ahkâf suresinden okuyorum, anlatıyorum. Kur'an bilgisi. "Bakın insanlar!" demiş. "Çok ileri gittiniz, zannediyorum üç günü bulmaz, Allah size büyük bir azap indirecek. Gelin tövbe edin, dönün Allah'a!" diye yalvarmış yakarmış; bütün peygamberler gibi. Taif'teki Muhammed sallallahu aleyhi ve selam gibi. Bunlar da "Olmazsa ne olur?" diye meydan okumuşlar. "Bakın, Allah size gökten bir azap indirir helak olursunuz." demiş. "Yahu nereden indirecek nasıl indirecek, göster." diye alay etmeye başlamışlar. Bu da Rabb'ine sığınıp bir kenara çekilmiş. Allah Teâlâ "İkaz et onları büyük bir bela gönderiyorum." dedi. Üstelik bu son kırmızı alarmı da alaya aldılar.

Kardeşler,

Asıl ders burada başlıyor. Şimdi bunlar, sıcak bir yaz günü kavruluyor, bunların diyarı susuz kalmış, yağmur yağmamış. Şimdi Peygamberleri gelmiş "Bakın Allah size azap gönderiyor, artık geri sayım başladı bu üç gün son üç gün. Gelin Allah'da size rahmet ve mağfiret etsin." diye bunlara yalvarıyor. Bunlar bu yalvarmayı da alay konusu haline getiriyorlar. Sonunda çok önemli nokta kardeşler! Sonunda Allah'ın azabı bütün gökyüzünü kuşatan bir ateş gibi oluyor. Ve bunlar yaşadıkları şeyin en uzak tarafından bakıyorlar ki kapkara bir şey geliyor. Şimdi kapkara bir şey geliyor, bunlar da zaten susuz bir gün geçirmişler ya da kurak bir mevsime rastlamışlar. Şimdi birbirlerine "Bu nedir acaba?" Derken, yahu "yağmurdur filan" diyorlar. "Ya şimdiye kadar hiç böyle bir bulut gördünüz mü? Bu kapkara bir şey, buluta benzemiyor." diyorlar. Fakat kardeşler, insan trafiğinin ters istikametine doğru gitti mi bir arabaya çarpıp duramıyor. Önüne çıkan her arabaya çarpmak zorundasın. Bunlar bir kere Allah'tan ters tarafa doğru gitmeye kalktılar, ateş kümesinin geldiğini gördüler. Bilim adamları filan toplantı yaptılar ve karar ettiler ki "Bu aylardır beklediğimiz yağmur bulutudur. İçinde çok su olduğu için kapkara gözüküyor." هَذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا Kur'an, "Ya korkmayın bu bizi sulandıracak bir buluttur." dediklerini haber veriyor. Ama o bulut yanaştıkça ateşin altına, fırına girmiş gibi oluyorlar. Yani yukarıdakinin bulut değil de ateş olduğunu görüyorlar. O şehre yanaştıkça hararet yirmiydi kırk oldu. Kırktı altmış oluyor. Tepsinin fırına girmesi fırına giriyorlar. "Merak etmeyin çok yağmur böyle yağar" dediler. Bir de birbirlerini kışkırtmışlar "Yahu uzakta ne duruyorsun, toplanın ıslanalım toplanın", hani hararet giderecekler, şofbenin altına oturacaklar şimdi. Bunlar bulutun gelmesine gerek kalmadan altına doğru koştular, hepsi toplanınca Allah da azabını indirdi. Allah "Geride bir şey bırakmadık." buyuruyor. Şimdi bu hikâyeyi Kur'an'dan okuduk. Vazifemiz "Vay hainler, Hud aleyhisselama nasıl karşı çıkmışlar." demek değil.

Kardeşler,

Trafîğinden, hormonlu bitkisine kadar, sağlık sorunlarımıza kadar, ozon delindi, tabiat bozuldu suyumuzun kirlenmesine kadar Allah'ın azabını nasıl göndermeye başladığını anlayamıyorsak biz Kur'an okumuyoruz demektir. Dünyanın çoğu sudur. Susuzluktan kavruluyoruz. Gelecek yüz yılın en büyük savaşları, su yüzünden olacak deniyor. Su savaşı çıkacak deniyor. Hâlbuki dünyanın altı sudur deniyor. Kazma vurduğun yerden su çıkıyor ama su yok deniyor. Her akşam okuyun ibret alın dediği, Mülk Suresi'nde de Allah Teâlâ "Suyunuzu çekersek nasıl yaşayacaksınız?" diyor. Her akşam bunu oku ama! Ölümlere oku, hastalara oku. Son ayetini مَعِينٍ بِمَاءٍ مَّعِينٍ. Bir gün suyunuzu çekeceğiz ne yapacaksınız sorusu niye soruluyor bunu düşünmeye gerek yok. Ramazan'da oku, bayramda oku, ölüye oku, hastaya oku! Mülk Suresi kolay, Oku!

Kardeşler,

Kur'an, ders kitabıdır. Hayat öğretir, Allah'ın rahmetini gösteren, azabından kurtaran bir kitaptır. Ad Kavmi, trafik faciasını göre göre tekerlerin altında kaldı. Ad Kavmi, elleriyle suyu kirletti. İşte bugün susuz kaldılar denecek bir sürece uyarlanıyor. Sen bir kere ters döndün mü trafiğe, وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي, bir kere Allah ne taraftadır diye merak edip ters tarafa gittin mi, yasan kasan diye bir kere değiştirdin mi, yönünü hilafet toprağından alıp batıya doğru çevirdin mi, ondan sonra rahmet diye Allah'ın azabına koşarsın. Bunun Türkçesi budur. Bu söz kimi rahatsız eder, kimi etmez bilmem ben. Ama هَذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا Hem insanların yürüyeceği yer kalmadı, gidecek yol kalmadı, diyorsun. Bütün dünyada araç sorunu var, diyorsun, ondan sonra da her gün ekmekten fazla araba üretiyorsun. Hem sürat yüzünden ciddi bir şekilde insanlık ölüyor, yollarda arabalar çok sürat yaptığı için insan etinden kavurma yapılıyor, ondan sonra da çıkan her arabayı 'kilometresi daha fazla kadranı daha yüksek' diye piyasaya satıyorsun. هَذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا. Allah'ın bela göndereceği zaman, kendisinden yön çevirmiş kullarını helak etmeyi murat ettiği zaman yapacağı budur. Öyle köşeye sıkıştırıp tak tak tak kurşuna dizmek insanın yapacağı iş. Tatlı tatlı elli sene yüz sene süren bir intikamı da Allah alır. هَذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا Nasıl öyle bulutun dibine toplandılar. Nasıl otoparklara toplandık şimdi. Hem dünyada "İçme sorunu var, su sorunu yok.", "Su ciddi bir sorun." diye kıyamet kopar hem de şehir ortasında suyu israf etmek için şelaleler kur. Bir yandan üç kilo su toplayalım diye barajlar yapıyorsun. Öbür taraftan şehirlerde sırf zevk olsun, şu dekor bu dekor olsun diye üç baraj su akıtıyorsun. Hani sorun vardı? هَذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا Allah böyledir. Evet, Allah gökten ateş yağdırıyor ama sadece bir ateş yağdırarak uyuyan adamları ateşte yakmak başka bir şey, tıpış tıpış ateşin altına çağırarak başka bir şeydir. Bir kere trafiğe ters gitmeyecektik. Kardeşler, biz bugün kanserinden trafik canavarına, hava kirliliğinden şehirlerin yaşanmaz haline gelinceye kadar bütün bu afetleri ve başımızdaki musibetleri Allah'ın projesinin sonuçları olarak görmeliyiz. Yoksa bizim "Kıyamet kopmadan önce köylerde çarıklarla, çıplak ayakla gezen insanlar şehirlerde büyük yüksek binalar yapacaklar." diyen Peygamberin ümmeti olmamızın ne anlamı kalacak. Biz o Peygamber aleyhisselatu vesselamın mucizesinden bir ders çıkarmıyor olduktan sonra bizim farkımız nerededir? Allah, bizi kendisine çağırıyor ama yalvarmıyor. Dönüp ters gidene de güle güle diyor. Ama gittiğin yön, bulut zannettiğin azabın yönüdür.

Kardeşler,

Şimdi bu geniş maksadıyla okuduğum mefhumu En'âm Suresi'nin 42, 43 ve 44. ayetleri dinleyerek devam edelim. Çok iyi biliyorum ki bazı kardeşlerimiz, Kur'an'ın bütün azametini rağmen bu sözlerimden siyasi içerik çıkaracaklardır. Bir kısım kardeşimiz de "Bu anlam uçuk ya! Ben bunu Hamdi Yazır'da görmedim. Nereden çıkardı bunu?" diyecektir. Bir kısım kardeşlerimiz de "Yahu meşhur olmak için bir şeyler uyduruyor." diyecektir. Herkes diyeceğini diyecektir. Ben de diyeceğimi

diyorum ama kalplerin sahibi Allah'tır. O neyi ne için dediğimizi biliyordur. Hepimizin hükmünü O verecektir. Ahkemu'l Hakimîn O'dur. Dolayısıyla özellikle bir ders olsun, ibret çıkaralım diye okuyorum. Bu ayetleri namazda Rabb'imın huzuruna dikildiğimde okurken şimdi biraz sonra anlatacağım şeylerin dehşeti ile okuyorum. Rabb'ime böyle iman ediyorum. İmanımı konuşuyorum şimdi. Beni bir hoca zannedip dinleyen kardeşlerim de kıyamet günü 'ben söylememiştim onlara, bildiğimi gizlemiştim' diye karşıma dikilmesinler diye okuyorum. Herkesin kendi kalbindeki işleri, sırları Rabb'ile arasındadır. Kimsenin kimseye reklam ihtiyacı yoktur ama bu ayetler bize inmiştir, teravihte okumaktan önce çarşıda anlamak için. Bizim Kur'an'ımız teravih namazından önce sokakların, çarşıların, minarelerin, yasaların icra edildiği yerlerin kitabıdır. Çünkü teravih senede birkaç gündür, hayat üç yüz altmış beş gündür. Bu kitap da hayat kitabıdır. Üç yüz altmış beş gün bölü yirmi dört saatlik bir kitaptır bu kitap. Böyle iman ediyoruz.

Kardeşler,

Kur'an'ı Kerim'in en uzun surelerinden En'âm suresinin 42. Ayetinden itibaren lütfen dikkatli dinleyiniz: "وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ" Allah Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve selleme hitap ederek buyuruyor ki, "Senden önce de biz bazı milletlere Peygamberler göndermiştik. İlk Peygamber sen değilsin. Biz Senden önce de göndermiştik." Şimdi burada duralım kardeşler. Senden önce de ifadesinde ne var? Bir varmış bir yokmuş bir zamanlar bir peygamber filan yere gelmiş ve bir de bir şikâyetini dile getiren, "Rabb'im bunlar beni dinlemiyor, ne yapacağım?" diyen peygambere senden önce de diye başlayan bir söz var. Demek ki Allah Teâlâ senden önce de biz peygamberler göndermiştik diye başlarken aynı formül tekrar uygulanacak onu anlatıyor. Peygamberlik aynı, isyan aynı, insan aynı, şeytan aynı, netice olarak sonuçta aynı olacaktır. Zaten sure yukarıdan aşağıya da hep bunları anlatarak geliyor. Allah Teâlâ Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellemin Mekke'de müşriklerden gördüğü tepki, müşriklerin Kur'an'ı yok saymaları, Allah'ın hükmünü kendi babalarının dedelerinin örfü kadar bile değerli görmeyişlerine karşı "Senden önce de ey Muhammed biz peygamberler göndermiştik. Milletlere peygamberler gelmişti. Ama bildiğin gibi yaptılar. Sana yaptıkları gibi yaptılar." diyerek başlıyor.

فَأَخَذْنَاهُم بِالْأَسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ

Onlar adiliklerini isyanlarını ortaya koyunca kafalarına kafalarına vurduk. Yani onlara zor günler yaşattık. Sıkıntılı günler yaşattık. Açlık çektiler. Öbür ülke geldi onları istila etti. Esir aldı.

لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ

Bu cümlede çok önemli arkadaşlar. "Onlara Bir sürü sıkıntı çektirdik" diyor. Neden?

لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ

Belki Allah'a dönmeyi anlarlar. Belki el açmayı anlardı. Demek ki ümmetlerin başına gelen musibetler; düşman istilas, fakirlik, kuraklık, olur ki "Yahu biz Allah'a isyan ettik. Bunlar onun için başımıza geliyor. Ya Rabb'i bizi affet." derler ve Rabb'lerinin şeriatına dönerler, diyeymiş.

لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ
فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا

Onlar bu tokat üstüne, tokat gelince keşke akıllarını başlarına alsalardı.

وَلَكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ

Ama kalpleri kilitlendi. Hiçbir şey anlamadılar. Düşman geldi topraklarını istila etti. "Yahu bunların bizim filan şeyimiz de gözü var burayı onun için istila ediyorlar." şeklinde anladılar. Kendi içlerinde terör çıktı. "İşte bunlar şunun için terör çıkarıyor." dediler.

لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Allah bizi terbiye etmek istiyor diye anlamadılar.

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا

Bunu anlamadılar ve hiç bu manada yorum yapmadılar. Yorumlar hep ‘siyasi askeri gerekçelerle etnik gerekçeler’ üzerine yorumlandı. Kim? Daha önceki ümmetler

أُمَّمٍ مِّن قَبْلِكَ

Eski ümmetler böyle bir hastalığa yakalanmışlar. Neden bunu böyle anlayamadılar. İki gerekçe var. Birincisi:

فَسَدَّتْ قُلُوبُهُمْ

Kalpleri taşlaştı. Onlarda düşünme ve gözyaşı kalmadı.

وَرَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Üstüne üstün bir de şeytan onlara yaptıkları her şeyi hoş gösterdi. ‘‘Harika yapıyorsunuz, çok harika bundan iyisi olmaz.’’ dedi. Hem kalp katı, Allah’tan kopmuş trafodan kopuk yaşıyor hem de şeytanda üstüne üstüne geliyor. Ve bunlara, ‘‘Harika ya çok güzel çok güzel çağdaşlaştınız şu hale bak diyor filan ulus sizin gibi değil diyor.’’ Böylece Allah’ın tokatlarından ders alma seviyesini kaybettikleri anlaşılınca ve şeytanın her cici göstermesi de harika olunca ne oldu? Sanki bir peygamber bir kitap bir şeriat bir din bir Allah yokmuş gibi oldu.

نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَلَمَّا

Ne zaman ki Allah’ın azap ve cehennem tehdidi unutuldu yani ipler koptu. Neticede ne Allah ne peygamber ne kitap her şey yok oldu. Artık her şey ekonomiye bağlandı. Her şey siyasete bağlı her şey askeri mantıklı oldu. Irkçılık ön planda etnik yapı her şeyden önemli hâle geldi.

نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَلَمَّا

Allah ne dediyse onun tersi yapıldı. Şimdi Allah’ın böyle bir millete ne yapması lazımdı? Hemen o deminki bulut, yok öyle değil.

فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ

Onlara aradıkları, istedikleri her şeyin kapısını açtık. Ama İri yarı tokatları anlamadılar. Kıtlığı anlamadılar. Düşman istilasını anlamadılar. Hastalık verdik anlamadılar. Böylece işlerinin bitmiş olduğu anlaşıldı.

فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ

Ne istiyorlardı? Para; para kapılarını açtık. Ne istiyorlardı? Mümbit arazi; açtık arazileri. Gök rahmet yağdırıyor yer rahmet bitiriyor. Hâlbuki biz zannederiz ki hemen gökten taş gelecek hemen bir deprem bunları yerle bir edecek. Demek ki Allah öyle yapmıyormuş.

فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ

Her şeyin kapılarını açtık.

إِلَى أُمَّمٍ مِّن قَبْلِكَ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا

Peygamberlerine “Ümmetler, senden önce de böyle yapmıştı.” demişti. Şimdi o zinciri devam ettiriyoruz. Banattan devam ediyoruz. Onlar da tokatlardan anlamamışlardı. Allah baktı ki bunlar peygamber dinlemiyor. Ne Allah’tan ne azaptan ne tokattan ne de hastalıktan bir şeyden anlamıyorlar.

فَتَّخْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ

Dikkat edin “Ne istiyorlarsa verdik.” demiyor, “Kapılarını açtık.” diyor. Ne istiyorlarsa kapıları açtık. Bunlar ölçek buğday istiyorlardı. Tonlarca geldi buğday. Bunlar iki çocuk istiyordu, çocuklar yirmi oldu.

فَتَّخْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا

O kadar şımarmaya başladılar ki; her şeyi kendilerinin yaratmaya başladığını zannettiler. Tuttuğu altın oluyor. Tuttuğu altın oluyor. Ne oldu sonra? Şımarıp her şeyi kendilerinin yaptığını zannettiler. Kuran’ın Hicr Suresi’nde de “Artık meyve festivali yapmaya başladılar.” demeye gelen ayet de var. Bol çünkü. Şarap festivali yapıyor. Nasıl olsa nimetler bu gübre attığı için çıkıyor, Allah bitirtirdiği için değil. O öyle öküzle sapanın dışından dolaşıyorsun da harman zamanı hasat zamanı bir teneke buğday alıyorsun. O zaman Allah bitiriyordu. Şimdi buğday gübresi var. Bu tabi ilacı atıyor filan römorklarla kendi yaratıyor!

حَتَّى إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا

Allah veriyor, ama festivali bunlar yapıyorlar. İşte köye tarım mühendisi, ziraat mühendisi geldi de onun verdiği bir proje sayesinde oldu. Hiç Allah yapmadı!

فَتَّخْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ

Her şeyin kapısını açtık. Para, şöhret, artık ne istiyorsanız.

أَخَذْنَا هُمْ بِعُقَّتِهِمْ فَاِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ

“Onlar böyle şımarıp dururken bir gece ansızın hepsinin işini bitirdik.” Nasıl bitirmişti? Şu bulutla veya başka bir çeşit ile. Şimdi kardeşler, bu ayet En’âm Suresi’nde. En’âm suresinin 42, 43, 44. ayetleri ineli bin dört yüz kırk sene oluyor. Bin dört yüz kırk sene önce inmiş. Bin dört yüz kırk sene önceki bir olay da değil bu. Allah Teâlâ en az ondan da bin dört yüz kırk sene önceki bir olayı anlatıyor ama kanunu söylüyor. Kanun neymiş. Tekrar özetleyelim: Allah rahmeti gereği peygamber gönderiyor. Kitap gönderiyor şeriat gönderiyor. “Cennete böyle cehenneme böyle gidilir.” diyor. Ama şeytan “Bakmayın siz oraya bildiğinizi yapın.” diyor. İnsanlar aldanıyorlar, kalpleri taşlaşıyor. Çirkinliği bile güzellik diye yapıyorlar. Sonunda Allah bunlara tokatlar atıyor. Hastalık veriyor, kıtlık veriyor, düşman istilası veriyor, terör veriyor. Ne veriyorsa veriyor. Bunlar “Yahu biz yanlış ettik herhalde. Muhakkak ki bu peygamber doğru söylüyordur.” diye akıllanmaları gerekirken bu sefer de inatlaşıyorlar. “Ya sen zaten işimizi gücümüzü karıştırdın. Bu iş senden önce daha iyi gidiyordu.” Peygamberlerine ne dediler? “Sen bize uğursuzluk getirdin. Sen geleli beri işlerimiz uğursuz gidiyor. Sen şimdi karıştırmasaydın biz ne kadar kalkınmıştık.” diyorlar. Kur’an’da onlara;

قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ

“Uğursuz kendinizsiniz.” Diyor. Fakat gel gör ki kendiler uğursuz ama öbür taraftan peygambere “Bize uğursuzluk getirdin.” diyorlar. “Biz senin yüzünden ekonomiyi veyahut da şunu kaybettik.” diyorlar. Artık bunlardan umut bitiyor. Bunlar için göklerin rahmet umudu kapanıyor. Normalde onların anında idam edilmeleri gerekirdi. Allah böyle yapmıyor. Böyle oluncaya kadar elli sene yüz sene iki yüz sene mi geçti onu Allah bilir. Ama on dakikalık bir süreç değil bu. Nuh aleyhisselam da

bu süreç/bu ayet dokuz yüz elli sene de uygulandı. Lût aleyhisselamda belki yetmiş sene de uygulandı. Yani bunlar on beş dakikalık kararlar değil. Notere gidiyorsun imza atarsan atıyorsun yoksa seni hemen hapse atarlar, değil. Bir duruşmayla filan yapılmadı bu iş. Bir millet bir ulus üzerinden yapılmış bir süreç olduğu için belki beş yüz sene sürdü. Belki dört yüz sene sürdü. Çünkü peygamberler birbirlerini tamamlayan zincir gibi. Allah bu süreci yedi peygamber öncesinden başlattı. Beş yüz sene sonra niye böyle yaptınız diye hesaba çekiyor. Zaten babadan oğula intikal eden Allah'a karşı geliş, Allah'ın karşısında asi olma pozisyonu yüzünden nesilden nesle bir çığ gibi cürüm üstüne cürüm iniyor. Dolayısıyla bu uzun süreç sonunda bunlar adam olmayacak bunlar 'laf anlamıyor, bela anlamıyor, tokadı anlamıyor, düşmandan da çekinmiyor' hale gelince idam kararı veriliyor. Ama bu idam kararının şekline bakıyorsun yüz sene nimet bolluğuyla yaşama çıkıyor. Bunun Her istediği olsun. Bu azab, şöyle bir yumruk vurup pestilini çıkarıp ezmek yerine tutup kaldır on bin metre yukarıdan aşağı fırlat gibi bir azaptır.

Şimdi kardeşler, anlattığım şeyin sosyolojik psikolojik vakıyası ne kadar kabul edilir edilmez bilmem. Ama ben dolmuş bulamayan dolmuşa yirmi beş kuruş bulamayan insanların kapısında üç dört araba olduğunu görünce bu ayeti hatırlıyorum.

“Domates değil mi işte” diyen adamların çocuklarının kabuğuyla domatesi yemez hale hatta doğramak bile sıkıntı hâle geldi. Bir kerde ağza atılsın diye fındık kadar, yumurtadan küçük domates çıkarıldı. Bu kadar keyiflenmiş. Devlet, işini gücünü bırakmış, vatandaşını düşmandan korur gibi ekme israfı kampanyası açıyor. Aman ekmeği israf etmeyin. “Bu vatan israftan gidiyor.” diyor. Elli sene önce aynı kampanyayı yapanların babaları bir dilim ekme için sofrada birbirini bıçaklayacak haldeydiler. Şimdi mısır ekmeği turistik ekme olarak satılıyor. İnsanlar bakalım nasıl bir şeymiş diye maymun seyrederek gibi mısır ekmeği seyrediyor. Ama elli sene önce mısır ekmeğini bulan onu, Haceru'l Esved'i görmüş gibi tutuyordu. Ne oldu? Bu bolluk ki dünyanın sonuna doğru gidiyoruz. Hani su bittiydi, hani toprağın verimi bitmişti. İnsanlar eskiden üç milyardı; dünya şimdi yedi milyar oldu. Üç milyarken açlık vardı, yedi milyarken tokluk oldu. Bu terslikler niye dikkatimizi çekmiyor? *وَرَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ* Kalpler katılaştı. Şeytan da olan her şeyi çok güzel gösteriyor.

Şuna bak ya. Neye bakayım? Ya şu şeftaliye baksana! Öf be! Doktor da “Bunu yeme zehirleneceksin.” diyor. Eskiden şeftali cevizden biraz büyüktü ve olduğu gibi şifaydı. Ee şimdi aman şeftaliyi yıka, aman şöyle yap. Mübarek sanki şeftaliyi dezenfekte edeceksin. Kayısı eskiden üç gün, beş gün bulunurdu altıncı gün dünyada kayısı ne arayacaktı. Şimdi on iki ay kayısı var ama artık üzerine “Lütfen dikkat öldürücüdür” diye yazacaklar. Çünkü bugün kükürtle mi, zehirle mi neyle sakladın, bilinmez. Ekim ayından sonra bu kayısı nereden çıktı? Kayısı kadar da içine zehir katıyorsun kayısı olarak kalıyor. *فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ* Allah yaparsa böyle yapar.

Kardeşler,

Şimdi, ben böyle konuşunca karşıma “Bu kadar imam hatip açıldı, dindarlaşma var.” diye cevap çıkacağını biliyorum. Yüzlerce imam hatip açıldı. İmam hatip okulları mantar gibi bitti. İmam hatipler bol, on binlerce Kur'an kursu var, geliyor geliyor din geliyor! Ben cevap olarak diyorum ki: “Evet, yüzde yüz doğru. Eskiden çoğu yerde bir hastane bile yoktu, şimdi her yerde hastane ve sağlık ocağı var. Peki, kanser niye kalkmadı? Üstelik daha fazla yayıldı. Camiler, imam hatipler, kuran kursları çoğalınca din de gelmiş oluyor, faize rağmen! -aa faize dokunmak yok-. İmam hatibin alt katı çok uygundur banka yap. Nasıl olsa camilerin altında banka oluyor. Banka oluyor bir sıkıntı yok!

Kardeşler,

Korkarım ki -Allah'tan utanarak bunu söylüyorum, sizlerden de özür dileyerek söylüyorum- dindarlığımız bile bu sürecin göstergelerinden biridir. Bunu korkarak söylüyorum ama hamden li'llahi tam kırk beş senedir rahlenin üzerindeyim. "Allah'ın hükmü budur" demeye ödüm patlıyor. Şu ayetleri okuyabilmek için on sekiz tefsir okudum bu hafta. Şu ayetlerde yanlış bir söz ağzımdan çıkar diye ödüm patlıyor. Benim küçük oğlumdan daha küçük, işte iki tane dergi filan okumuş "Valla bana göre Kur'an'daki şu ayet" diye başlıyor, Müslümanlar da toplanıp "Bir edep ya hu! Sana göre nasıl Allah olur" diyemiyorlar. Onun için dindarlıktan da korkmaya başladım. Çünkü dindarlığımız boyasını bizim boyadığımız caminin dindarlığından alıyor. Yani dine şekli biz veriyoruz.

Faizinin sakıncası yok, zina bireysel hak, içkisi ne edeceksin çağın gereği, o biçim kadın çıplaklığı. Ondan sonra kız hafız olsa imam hatip kızı bile olsa bin erkeği delirtecek kadar çılgın bir kıyafetle dolaşsın. كاسيات عاريات Olsun ama imam hatipler açılıyor. Alimallah be imam hatipler açıldı, kuran kursları da açıldı. Elhamdulillah her caminin altı üstü kenarı Kur'an Kursu oldu! Ölüler çok muhtaç. Oku Kur'an okuyabildiğin kadar. Ölüye oku, hastaya oku, ağaç dikmenin yararlarıyla ilgili oku, şehir temizliğiyle ilgili oku. Ama söz sahibi Allah değil. Kur'an'ı rahat konuşma bolluğunun bile açılmış kapılardan bir kapı olduğundan korkuyorum. Kıyamet günü dirilirken de ağzıma gem vurulan bir Müslüman olarak Rabb'immin huzuruna çıkmaktan korktuğum için de bunları söylüyorum.

Kimse bana çok cami açıldı demesin. Kimse çok Kur'an Kursu açıldı, imam hatip açıldı demesin. Hee ben de derim ki her mahallede sağlık ocağı var. Her şehirde otel gibi hastaneler var. Niye benim dedem doksan sekiz yaşında öldü? Hastane görmeden öldü de şimdi dokuz buçuk yaşına gelmeden beş ameliyat geçiriyor insanlar? Hastaneler boş kalmasın diye mi? Demek ki hastanelerin bollaşması sağlığınıza iyilik açısından bir şey katmadı. Daha bol ilaç alıyoruz. Kan kadar da kimyasal yapı var içimizde. Biyolojik insan olduk. Yani bünyemizdeki kimyasal katkı annemizden babamızdan taşıdığımız genden fazla hale geldi. Şöyle kanımızdan bir tüp verip de bunun içinde mesela elli yaşında bir insanın kanında büyük ihtimal bunu tespit edebilir tıp kaç bin çeşit dışarıdan katılmış aşyla, bilmem neyle ne kadar kimyasal madde var bir test edelim bakalım. Gerçekleri konuşmanın ağır ve zor olduğunu ben de biliyorum. Benim de hoşuma gitmiyor birisi benim yaptığım bir işi tenkit ettiği zaman ben de rahatsız oluyorum. Kardeşler ama rahatsız olmak gerçek düşman olmayı gerektirmiyor.

Bu ayetleri şunun için söyledim. Benim anneannem tuz alacaktı ben on iki yaşındayken "Beraber çarşıya gidelim oğlum" dedi. Ben de gezmeye gitmiştim. Tuz, gaz yağı için on kilometre gidiş on kilometre geliş. Gittik, geldik. Ben tabi ondan sonra bir gün yattım. O sırtında işte evinin bir aylık mı, iki aylık mı ihtiyacını aldı, gaz yağı sepetini sepetine koydu geldi. Şimdi zavallı anneannem dirilse herhalde korkudan bir daha ölür. Bir düğmeye basıyorsun çocuğun bisküvisi geliyor marketten. Zile çalıyorlar "bisküviniz" diyor. Bir düğmeye daha basıyorsun çocuğun istediği dondurma geliyor. Herhalde bu bolluk benim anneannemin ödünü patlatırdı ve ölürdü. Ne o, ne demek ya bir şeye tık yapıyorsun dondurma geliyor kapıya "Ya Allah Allah cennette bu kadar bir şeydi herhalde." deyip anneannem korkudan bir daha ölürdü. Bu bolluktan ürküyorum.

Neslimizin meyve beğenmiyor olmasından ürküyorum. Çünkü meyve beğenmeyen, üstünde ambalajı olup da filan markanın etiketi olmadıkça meyve bile yemeyen neslimizin babaları bir erik çaldığı için köydeki amcasından bir ton sopa yiyordu. Şimdi aynı adamın çocuklarına yalvarıyor "Çıkin çocuklar. Şu ağaçtan iki erik yiyin" diyor: "Ee ekşi o" diyor. Erik mi yiyecek? Üstüne bir filanca marka yazarsan harika o. Mesela petrolden bir erik yapsalar alimallah kapış kapış gider

herhalde. Ürküyorum, ürküyorum. فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ Ürküyorum. Dinin bu kadar kolay anlatılır, konuşulur ama yaşanmaz olmasından da korkuyorum.

Yirmi sene önce bir hocadan elif cüzü okuyan din anlatsın diye devlet memuru oldu. Kızlar evlenmeye vakit bulamıyorlar. Hepsi diyanet işlerinde Hoca Hanım oldular. Hoşluğuna itirazım yok elhamdulillah. Ama bu kapıyı kim açtı merak ediyorum. Öyle vatandaş istedi filan kimse beni inandırmaz. Vatandaş çok şey istiyor, istediği şeylerin bir kısmı istediğinden farklı oluyor. Ben mü'min olduğum için korkmakla yükümlüyüm. Rabb'im beni bu mikrofonların karşısına çıkardığı için korkutmakla da yükümlüyüm. Söylediklerim yanlış ise Rabb'ime sığınırım. Ama korktuğum şeyler gece gördüğüm rüya değil de En'am Suresi'ni Zamm-ı Sure olarak okuduğum zaman rüyalarımı kaçıran şeyler olduğu için, bunları ben söylemesem Rabb'im benden sorardı. Buraya çıkıp da Ebu Bekir radiyallahu anhin cömertliğini anlatmak çok kolay. Ağla, ağlat selamun aleykum bu kadar. Ben Ebu Bekir ile buluşamadıktan sonra kıyamet günü Ebu Bekir radiyallahu anhin girdiği yerlere girip, onun eline ayağına kapanmadıktan sonra Ebu Bekir için ağlamanın ne kıymeti var. Ne yapayım ben öyle Ebu Bekir'i? Ben Bağıma bastığım, beni bağına basacak Ebu Bekir istiyorum. Herkes onun bu işi nasıl sağladığını biliyor. Bu sebeple kardeşler, bu bizi kuşatan büyük nimet bolluğu neredeyse asansörden başka bir aracın füzenin yapılmasını gerektirecek kadar yükselmiş bu apartmanlar, zamanında bir baraka bir gecekonda bulmak için İstanbul'a geldiği halde oğlunun çocuklarına birer daire bulunması için uğraşan insanların olması ve bunun da Peygamber aleyhisselamin sahih hadisinde kıyamet alametlerinden biri olarak gösterilmesi ve daha sonra da En'am Suresi'nde فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ "Her şeyin kapıları açtık onlara". -Verdik değil ha. Bir beş yüz lira isteyene beş yüz lira verirsin onun adı vermek olur. Beş yüz lira isteyene "buyur" dersin, kasayı gösterirsin. Bu kasayı açmak olur.-

Allah verdik demiyor, istediklerini verdik demiyor. "Açtık, açtık kapıları" diyor. Yüz sene önce toprak kimyasal zehir almamıştı. Bakirdi topraklarımız. Bir teneke tertemiz bakir bir buğdayı atıyordun elli teneke veriyordu. Şimdi toprak öldü, çamura, süngere döndü. Buna rağmen bir teneke atıyorsun milyon teneke veriyor. فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ

Kardeşler, Kur'an ders kitabıdır. Bu ders de sınıf geçmek için değil, sırat geçmek için dinlenen bir derstir. Kur'an iman ettiğimiz kitaptır, beğendiğimiz kitap değildir. "Kur'an çok güzel şeyler söylüyor." diyemeyiz. Kur'an iman ettiğimiz kitabımızdır. Oruç tutun diyen ayeti baş göz üstüne yapıldığı gibi "Onlara her şeyin kapılarını açtık.", "Senden öncekiler de böyle yapmıştı." diyen ayetin ne demek istediğine de iman etmek zorundayız. Bu bizi arabalara binmemek, yüksek apartmanlarda oturmamak, artık kiraz bile yememek durumuna mı götürsün? Hayır, böyle bir aptallık iddia etmiyoruz. Ama bu bolluğun, din adına gelen bolluğun da dâhil bu bolluğun düşünülmesi gerekiyor. Hoparlör yoktu zavallı müezzin "Allahu Ekber" diyordu üç binada duyulmuyordu, cami doluyordu. Şimdi merkezi ezanlar şehirden bir başlıyor fare yakalayacak olan kedi bile korkup kaçıyor, ezan sesi o kadar gür geliyor. Her yer ezan camide kimse yok. فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ

Ezan sesinin de kapısı açılmış sonuna kadar, cami dolmamış. Düşünmek zorundayız. Zor bile olsa. Zor bile olsa düşünmek zorundayız. Şüphesiz ki Allah'ın ayetlerini birbirimizi itham etmek, birbirimizin aleyhine belge olarak kullanmak için öne çıkaramayız. Ama tefekkür etmek zorundayız.

Ve'l hamdü'l ilahi rabbi'l âlemin.